PATIALA ALL NEWS CLIPPINGS REPORT

27-04-2025

PRESS NOTES

The Tribune

Varsity organises conference to mark 75 years of Supreme Court

TRIBUNE NEWS SERVICE

PATIALA, APRIL 26

A two-day national conference on the theme "Seventy-Five Years of the Supreme Court of India" commenced today at Rajiv Gandhi National University of Law (RGNUL), Patiala.

The event saw participation from Judges of the Supreme Court (SC) and Punjab and Haryana High Court, along with distinguished advocates and academicians from across the country.

Justice Pankaj Mithal, Judge of the SC, stressed the importance of environmental jurisprudence and streamlining judicial procedures to improve public access. He emphasised that the judiciary must adapt to ensure arbitration and dispute resolution remain efficient, equitable and responsive to modern challenges.

Justice Augustine George Masih, Judge of the SC, highlighted that in an era of rapid change, Indianisation of legal principles is essential. He asserted that arbitration, the evolving nuances of law, and contextual interpretation must align with India's unique needs, while the Constitution remains the bulwark from which the executive, judiciary and legislature derive their sanctity.

Justice Deepak Sibal, Judge of the Punjab and Haryana High Court, traced the SC's evolution through landmark judgments, notably citing the Keshavananda Bharati verdict.

Justice Lisa Gill, Judge of the Punjab and Haryana High Court, underscored the court's role as a beacon of hope, referencing transformative judgments like the Vishakha guidelines, which laid the groundwork for the Sexual Harassment of Women at Workplace (Prevention, Prohibition and Redressal) Act, 2013 (POSH Act). Special emphasis was laid on the SC's role in safeguarding the rights of women, children, LGBTQIA+ individuals, workers and marginalised communities.

Ajit

ਲਾਅ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਦੋ-ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਆਗਾਜ਼ ਮੌਕੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਪੰਕਜ ਮਿਥਲ, ਜੱਜ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜਸਟਿਸ ਲੀਜ਼ਾ ਗਿੱਲ, ਜਸਟਿਸ ਦੀਪਕ ਸਿੱਬਲ, ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ ਪ੍ਰੋ. ਡਾ. ਜੈ.ਐਸ. ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ। ਅਜੀਤ ਤਸਵੀਰ

ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਲਾਅ ਵਿਖੇ ਦੋ ਦਿਨਾ ਕੌਮੀ ਕਾਨਫ਼ਰੰਸ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ, ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਸਮੇਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲਾਂ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਵਲੋਂ ਸ਼ਿਰਕਤ

ਪਟਿਆਲਾ, 26 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਔਲਖ)-ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਲਾਅ ਵਲੋਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ 75ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਦੋ-ਦਿਨਾ ਕੌਮੀ ਕਾਨਫ਼ਰੰਸ ਅੱਜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਦੋ-ਦਿਨਾਂ ਕਾਨਫ਼ਰੰਸ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ, ਜਸਟਿਸ ਪੰਕਜ ਮਿਥਲ ਨੇ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਨਿਆਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਬਣਾ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਜਨਤਕ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਜਸਟਿਸ ਮਿਥਲ ਨੇ ਵੇਦਾਂ, ਮਹਾਂਭਾਰਤ ਅਤੇ ਭਾਗਵਤ ਗੀਤਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮਕਾਲੀ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਉਭਰਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਪ-ਮਹਾਂਦੀਪ ਨੇ ਨਿਆਂ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ, ਨੈਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਇਕ ਅਮੀਰ ਨੈਤਿਕ ਸ਼ਬਦ-ਕੋਸ਼ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮਕਾਲੀ ਸੰਸਾਰ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਆਪਸ 'ਚ ਜੋੜਦਿਆਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਦਿਤੇ ਅਹਿਮ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਕਾਨਫ਼ਰੰਸ 'ਚ ਆਪਣਾ ਸੰਖੇਪ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ, ਜਸਟਿਸ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਦਲਦੇ ਯੁੱਗ 'ਚ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਭਾਰਤੀਕਰਨ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਜਸਟਿਸ ਲੀਜ਼ਾ ਗਿੱਲ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਦੀ ਕਿਰਨ ਵਜੋਂ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ। ਜਸਟਿਸ ਗਿੱਲ ਨੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਤੱਕ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਜਸਟਿਸ ਦੀਪਕ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਕੇਸ਼ਵ ਨੰਦ ਭਾਰਤੀ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਹਿਮ ਕੜੀ ਦੱਸਿਆ। ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਆਦਿਸ਼ ਅਗਰਵਾਲਾ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਲਾਅ ਦੇ ਵਾਇਸ ਚਾਂਸਲਰ ਪ੍ਰੋ. (ਡਾ.) ਜੈ ਐਸ. ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 75 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਇਸ ਕਾਨਫ਼ਰੰਸ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਲਾਅ ਨੇ 30 ਤੋਂ ਵੱਧ ਉੱਘੇ ਪੈਨ-ਇੰਡੀਆ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਕਰਨ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸਟਾਫ਼ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਅਜੀਤ ®©
27-Apr-2025
Page: 10
http://epaper.ajitjalandhar.com/edition/20250427/11/10.cms

Jag Bani

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਜਸਟਿਸ ਪੰਕਜ ਮਿਥਲ ਨੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਂ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਦੀ ਕੀਤੀ ਚਰਚਾ

ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਲਾਅ ਵਿਖੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ 75 ਸਾਲਾਂ 'ਤੇ ਦੋ ਰੋਜ਼ਾ ਕੌਮੀ ਕਾਨਫਰੰਸ

ਸੈਮੀਨਾਰ 'ਚ ਰਿਸਰਚ ਪੇਪਰ ਪੜ੍ਹਣ ਵਾਲੇ ਲਾਅ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨੀ ਸੈਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਨਾਲ ਯਾਦਗਾਰੀ ਫੋਟੋ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹੋਏ। (ਸੁਖਵਿੰਦਰ)

ਪਟਿਆਲਾ, 26 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਰਾਜੇਸ਼ ਪੰਜੌਲਾ, ਮਨਦੀਪ ਜੋਸਨ)- ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਲਾਅ (ਆਰ. ਜੀ. ਐੱਨ. ਐੱਲ. ਯੂ.) ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ 75ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਇਕ ਯਾਦਗਾਰੀ ਕੌਮੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਾਰਵਾਈ। ਅੱਜ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਇਸ ਦੋ-ਰੋਜ਼ਾ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ, ਜਸਟਿਸ ਪੰਕਜ ਮਿਥਲ ਨੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਬਣਾ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਜਨਤਕ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਢੰਗਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਕੁਸ਼ਲ, ਬਰਾਬਰ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਦੇ ਹੋਏ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਜਸਟਿਸ ਮਿਥਲ ਨੇ ਸਾਡੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜਾਣਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਜਾ ਕੇ ਵੀ ਨੈਤਿਕ ਭੰਡਾਰ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ 'ਚ ਨਿਆਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਹਾਲੀਆ ਵਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਸਟਿਸ ਮਿੱਥਲ ਨੇ ਵੇਦਾਂ, ਮਹਾਭਾਰਤ ਅਤੇ ਭਾਗਵਤ ਗੀਤਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮਕਾਲੀ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਉਭਰਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਉੱਪ-ਮਹਾਦੀਪ ਨੇ ਨਿਆਂ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ, ਨੈਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਇਕ ਅਮੀਰ ਨੈਤਿਕ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਕਾਲੀ ਸੰਸਾਰ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਆਪਸ 'ਚ ਜੋੜਦਿਆਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਜਸਟਿਸ ਪੰਕਜ ਮਿਥਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਪੰਚ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਿੰਦੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮਹਾਨ ਲੇਖਕ ਮੁਨਸ਼ੀ ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਪੰਚ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜਸਟਿਸ ਪੰਕਜ ਮਿਥਲ। (ਸੁਖਵਿੰਦਰ)

ਕਾਨਫਰੰਸ 'ਚ ਆਪਣਾ ਸੰਖੇਪ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੰਦਿਆਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ, ਜਸਟਿਸ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਤੇਜੀ ਨਾਲ ਬਦਲਦੇ ਯੁੱਗ 'ਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਭਾਰਤੀਕਰਨ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਜਸਟਿਸ ਲੀਜਾ ਗਿੱਲ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਦੀ ਕਿਰਨ ਵਜੋਂ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਵਿਸ਼ਾਖਾ ਕੇਸ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਰਗੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਸਮਾਜਿਕ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਆਦਿਸ਼ ਅਗਰਵਾਲਾ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਲਾਅ ਦੇ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਪ੍ਰੋ. (ਡਾ.) ਜੈ ਐੱਸ. ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 75 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਕਾਨਫਰੰਸ 'ਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਆਖਿਆ, ਬੌਧਿਕ ਸੰਪਤੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਡਿਜੀਟਲ ਨਿਆਂ, ਲਿੰਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਅਧਿਕਾਰ, ਬਹਾਲੀ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਐਲਗੋਰਿਦਮਿਕ ਜਵਾਬਦੇਹੀ, ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰ ਅਤੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਕਸਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਔਰਤਾਂ, ਬੱਚਿਆਂ, ਐੱਲ. ਜੀ. ਬੀ. ਟੀ. ਕਿਊ. ਆਈ. ਏ. ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਕਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਧੱਕੇ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ 'ਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਫੈਕਲਟੀ ਮੈਂਬਰ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਪਟਿਆਲਾ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਾਂ ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਹੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਲਿੰਗ ਨੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ।

ਜਗ ਬਾਣੀ ਈ-ਪੇਪਰ
Sun,27 April 2025
Edition: patiala bani, Page no. 1

Punjabi Tribune

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ 75ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਮੌਕੇ ਦੋ ਰੋਜ਼ਾ ਕੌਮੀ ਕਾਨਫਰੰਸ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ, ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਸਣੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲਾਂ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਿਰਕਤ

ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਕੀਦਾ

ਪਟਿਆਲਾ, 26 ਅਪਰੈਲ

ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਲਾਅ, ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ 75ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਮੌਕੇ ਦੋ ਰੋਜ਼ਾ ਕੌਮੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜਸਟਿਸ ਪੰਕਜ ਮਿਥਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਢੰਗਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਕੁਸ਼ਲ, ਬਰਾਬਰ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਦੇ ਹੋਏ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੇਦਾਂ, ਮਹਾਂਭਾਰਤ ਅਤੇ ਭਾਗਵਤ ਗੀਤਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮਕਾਲੀ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਉਭਾਰ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਪ-ਮਹਾਂਦੀਪ ਨੇ ਨਿਆਂ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ, ਨੈਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਇੱਕ ਅਮੀਰ ਨੈਤਿਕ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਕਾਲੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜਦਿਆਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।

ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜਸਟਿਸ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜਸਟਿਸ ਔਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਦਲਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਭਾਰਤੀਕਰਨ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਉਹ ਧੁਰਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ, ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਪਾਲਿਕਾ ਆਪਣੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਲੀਜ਼ਾ ਗਿੱਲ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਦੀ ਕਿਰਨ ਵਜੋਂ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜਸਟਿਸ ਦੀਪਕ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਕੇਸ਼ਵਾਨੰਦ ਭਾਰਤੀ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਇੱਕ ਦਿੱਗਜ, ਮੋਹਰੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਜੋਂ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ। ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਆਦਿਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਲਾਅ ਦੇ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਪ੍ਰੋ. (ਡਾ.) ਜੈਐੱਸ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ।

Punjabi Jagran

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ 75ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਦੋ ਰੋਜ਼ਾ ਕਾਨਫਰੰਸ

ਪਰਗਟ ਸਿੰਘ • ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਗਰਣ

ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਲਾਅ (ਪਟਿਆਲਾ) ਵਿਖੇ ਸੁਰੂ ਹੋਈ ਕੌਮੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ। ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਗਰਣ

ਪਟਿਆਲਾ : ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਲਾਅ (ਪਟਿਆਲਾ) ਪੰਜਾਬ ਵਿਖੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ 75ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੋ ਰੋਜਾ ਕੌਮੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੀ ਸੁਰੂਆਤ ਹੋਈ। ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਇਸ ਦੋ-ਰੋਜ਼ਾ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਜੱਜ ਜਸਟਿਸ ਪੰਕਜ ਮਿਥਲ ਨੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਬਣਾ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਜਨਤਕ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਢੰਗਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਕੁਸ਼ਲ, ਬਰਾਬਰ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਦੇ ਹੋਏ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਜਸਟਿਸ ਮਿਥਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਹਾਲੀਆ ਵਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮਕਾਲੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਆਪਸ 'ਚ ਜੋੜਦਿਆਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਕਾਨਫਰੰਸ 'ਚ ਆਪਣਾ ਸੰਖੇਪ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੰਦਿਆਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਜਸਟਿਸ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਤੇਜੀ ਨਾਲ ਬਦਲਦੇ ਯੁੱਗ 'ਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਭਾਰਤੀਕਰਨ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਸਾਲਸੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਬਾਰੀਕੀਆਂ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗਕ ਵਿਆਖਿਆ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਵਿਲੱਖਣ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦੇਣ ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਉਹ ਧੁਰਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ, ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਪਾਲਿਕਾ ਆਪਣੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਜਸਟਿਸ ਲੀਜਾ ਗਿੱਲ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਦੀ ਕਿਰਨ ਵਜੋਂ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਵਿਸ਼ਾਖਾ ਕੇਸ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਰਗੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਸਮਾਜਿਕ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਸਟਿਸ ਗਿੱਲ ਨੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਤੱਕ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਰਾਲੀਗਲ ਬਣਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਵੀ ਕੀਤਾ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਜਸਟਿਸ ਦੀਪਕ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਕੇਸ਼ਵਨੰਦ ਭਾਰਤੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਮੋਹਰੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਜੋਂ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ। ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਆਦਿਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਲਾਅ ਦੇ ਵਾਇਸ ਚਾਂਸਲਰ ਪ੍ਰੋ. (ਡਾ.) ਜੈ ਐਸ. ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 75 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ।

ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਆਖਿਆ, ਬੌਧਿਕ ਸੰਪਤੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਡਿਜੀਟਲ ਨਿਆਂ, ਲਿੰਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਅਧਿਕਾਰ, ਬਹਾਲੀ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਐਲਗੋਰਿਦਮਿਕ ਜਵਾਬਦੇਹੀ, ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰ ਅਤੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਕਸਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਭਾਸ਼ਣ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਕੁੱਲ ਦਸ ਤਕਨੀਕੀ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਸੌ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਦਵਤਾਪੂਰਨ ਪੇਪਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੀਨੀਅਰ ਫੈਕਲਟੀ ਮੈਂਬਰ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

Punjab Kesari

SUN,27 APRIL 2025
EDITION: PATIALA KESARI, PAGE NO. 3

सुप्रीम कोर्ट के जज जस्टिस पंकज मिथल ने की वेद, पुराण, रामायण और महाभारत के माध्यम से प्राचीन भारतीय न्याय व्यवस्था की महानता की चर्चा

भारत की सुप्रीम कोर्ट की 75वीं वर्षगांठ पर राजीव गांधी नैशनल यूनिवर्सिटी ऑफ लॉ में 2 दिवसीय राष्ट्रीय कान्फ्रैंस आयोजित

■ **भारत की सुप्रीम कोर्ट, पंजाब और हरियाणा हाईकोर्ट के जजों समेत सीनियर वकीलों और कानूनी माहिरों ने लिया भाग**

आर.जी.एन.एल.यू. द्वारा सुप्रीम कोर्ट के 75 साल पूरे होने पर करवाई गई कॉन्फ्रैंस को संबोधित करते हुए सुप्रीम कोर्ट के जस्टिस पंकज मिथल। (सुखविन्द्र)

पटियाला, 26 अप्रैल (राजेश पंजौला) : राजीव गांधी नैशनल यूनिवर्सिटी ऑफ लॉ (आर.जी.एन.एल.यू.) पटियाला ने भारत की सुप्रीम कोर्ट की ऐतिहासिक 75वीं वर्षगांठ को याद करते हुए, एक यादगारी राष्ट्रीय कान्फ्रैंस कार्रवाई। आज यूनिवर्सिटी में इस दो- दिवसीय कान्फ्रैंस का उद्घाटन करते सुप्रीम कोर्ट के जज, जस्टिस पंकज मिथल ने वातावरण न्याय- शास्त्र और न्यायिक प्रक्रियाएं को सुचारू बनाकर इन तक सार्वजनिक पहुंच को आसान बनाने के महत्व पर रोशनी डाली।

उन्होंने कहा कि अदालत को सालसी ढंगों को यकीनी बनाने के लिए अनुकूल होना चाहिए और विवाद के हल कुशल, बराबर और आधुनिक चुनौतियों के प्रति जवाबदेह बनते हुए करने चाहिए। जस्टिस मिथल ने हमारी कानूनी विरासत को गहराई के साथ जानने की महत्ता पर जोर दिया। इससे यह समझा जा सके कि मौजूदा संविधान अपनी भाषा से परे जाकर भी नैतिक भंडार से कैसे ग्रहण करता है। भारतीय सभ्याचार में न्याय की धारणा मौजूदा विकास नहीं है, विकास के लिए पर्यावरण को नुकसान नही पहुंचाया जा सकता।

जस्टिस मिथल ने वेद, महाभारत और भागवत गीता के हवाले के साथ कहा कि समकालीन न्याय- शास्त्र की भाषा के उभरने से बहुत पहले, उप- महाद्वीप ने न्याय, जिम्मेदारी, नैतिकता और सरकार पर केंद्रित एक अमीर नैतिक शब्दकोष पैदा किया था। उन्होंने समकालीन संसार में भारतीय सभ्याचार और सभ्यता की महत्ता पर चर्चा करते प्राचीन कानूनी प्रणाली को आधुनिक न्याय प्रणाली और कानून और समाज को आपस में जोड़तीं भारत की सुप्रीम कोर्ट की तरफ से दिए अहम फैसले का हवाला दिया।

जस्टिस पंकज मिथल ने कहा कि प्राचीन भारत में पंचायत को पंच परमेश्वर कहा गया है, इसलिए उन्होंने हिंदी साहित्य के महान लेखक मुंशी प्रेम चंद की कहानी पंच परमेश्वर का विशेष तौर पर जिक्र किया और बताया कि पंच उस समय किस तरह न्याय करते थे। इसी तरह उन्होंने राष्ट्र कवि नामधारी सिंह दिनकर की कविता 'कृष्ण की चेतावनी' पढ़ कर सुनाई और बताया कि जहां धर्म है, वहीं न्याय है। धर्म हमेशा न्याय करता है। उन्होंने महाभारत, रामायण के कई श्लोकों का जिक्र करते कहा कि हमारे संविधान निर्माताओं ने महाभारत, रामायण, पुराण और समृतियों को नजरअंदाज नहीं किया और प्राचीन संस्कृति की न्याय व्यवस्था अनुसार संविधान की रचना की है।

उन्होंने कहा कि दुख इस बात का है कि कई बार कानून बनाने समय हमारी प्राचीन संस्कृति, धर्म, वेदों और पुराणों की बजाय पश्चिम अनुसार कानून बनाने की कोशिश करते हैं, जबकि हमारा सामाजिक व्यवस्था ओर तरह का है, इसलिए हमें हमारी प्राचीन संस्कृति और सामाजिक व्यवस्था अनुसार कानून बनाने चाहिए। इससे हर व्यक्ति को कानून का लाभ मिल सके। जस्टिस पंकज मिथल के भाषण ने सबको प्रभावित किया और बार बार हाल में ताली बजती रही। उन्होंने महाभारत के कई संस्कृति के श्लोक और रामायण के कई श्लोकों के अपने भाषण में जिक्र किया।

कॉन्फ्रैंस में अपना भाषण देते भारत की सुप्रीम कोर्ट के जज, जस्टिस आगस्टीन जॉर्ज मसीह ने जोर देकर कहा कि मौजूदा तेजी के साथ बदलते युग में, कानूनी सिद्धांतों का भारतीकरन सब से महत्वपूर्ण है। सालसी, कानून की विकसित हो रही बारीकिया, और प्रासंगिक व्याख्या भारत की विलक्षण जरूरतों के अनुसार होनी चाहिए। उन्होंने कहा कि संवैधानिक सिद्धांत भारतीय समाज के शासन के लिए बुनियादी हैं। उन्होंने भारतीय कानूनी प्रणाली को आकार देने में सुप्रीम कोर्ट की भूमिका की आलोचना करते बताया कि संविधान वह केन्द्र बना हुआ है जिससे कार्यपालिका, न्यायपालिका और विधानपालिका अपनी पवित्रता प्राप्त करते हैं। पंजाब और हरियाणा हाईकोर्ट के जज जस्टिस लीजा गिल ने सुप्रीम कोर्ट की भूमिका को उम्मीद की किरण के तौर पर उजागर किया कि कैसे विशाखा केस दिशा- निर्देशों जैसे अदालत के ऐतिहासिक फैसले ने सामाजिक ढांचे को बदल दिया है।

जस्टिस गिल ने अदालतों से जमीनी स्तर के भाईचारें तक न्याय को जोड़ने के लिए कानून के विद्यार्थियों को पैरालीगल बनने के लिए प्रेरित भी किया। पंजाब और हरियाणा हाईकोर्ट के जज जस्टिस दीपक सिब्बल ने केशवनंद भारती के फैसले के ऐतिहासिक हवाले के साथ सुप्रीम कोर्ट की भूमिका को प्रगतिशील न्याय शास्त्र के एक दिग्गज, अग्रणी व्याख्या के तौर पर उजागर किया। सीनियर एडवोकेट आदिश अग्रवाला ने इस बात पर जोर दिया कि सुप्रीम कोर्ट, कार्यकारी और न्यायपालिका को आपसी विश्वास के साथ काम करना चाहिए और हर संस्था को अपने संवैधानिक तौर पर निर्धारित अधिकार क्षेत्रों का सत्कार करना चाहिए।

राजीव गांधी नैशनल यूनिवर्सिटी ऑफ लॉ के वाइस चांसलर प्रो. (डा.) जय एस. सिंह ने मेहमानों का स्वागत किया और भारत के संविधान के 75 सालों की याद में इस कॉन्फ्रैंस को मनाने की महत्ता के बारे बताया। उन्होंने आर्जीएन्यूएल की महत्वपूर्ण कानूनी स्कॉलरशिप और खोज उत्तमता प्रति संस्थागत वचनबद्धता की पुष्टि करते हुए सुप्रीम कोर्ट की विरासत को याद करने की महत्ता पर जोर दिया। उन्होंने बताया कि इस राष्ट्रीय कॉन्फ्रैंस में कानूनी शख्सियत, जज और संवैधानिक माहिर संस्था की विरासत और भविष्य पर विचार करने के लिए इकट्ठा हुए हैं।

कॉन्फ्रैंस के उद्घाटनी समारोह में भारतीय न्यायपालिका के प्रसिद्ध सदस्यों ने शिरकत की, जिनके भाषणों ने न्यायिक प्रैक्टिस से लिए गए दृष्टिकोण के साथ आज के इस सैशन को अमीर बनाया। कॉन्फ्रैंस में संवैधानिक व्याख्या, बौद्धिक संपत्ति कानून, डिजीटल न्याय, लिंग और प्रज्जनन अधिकार, बहाली न्याय शास्त्र, ऐलगोरिदमिक जवाबदेही, और खप्तकार और मुकाबले कानून के अंदर विकसित सिद्धांतों समेत अलग- अलग विषयों पर मजबूत विचार किया गया। इस मौके महिलाओं, बच्चों, एल.जी.बी.टी.क्यू.आई.ए. व्यक्तियों, कर्मचारियों व अन्य हाशीए पर धक्के भाईचारे के अधिकारों की सुरक्षा और प्रचार में सुप्रीम कोर्ट की महत्वपूर्ण भूमिका पर विशेष जोर दिया गया।

यूनिवर्सिटी के वक्ता ने बताया कि आज राजीव गांधी नैशनल यूनिवर्सिटी ऑफ लॉ ने तीस से अधिक प्रसिद्ध पैन- इंडिया विशेषज्ञों की मेजबानी करने का सम्मान हासिल किया, जिनमें वाइस- चांसलर, डीन, सीनियर वकील और विशेष प्रोफैसर शामिल थे, इन सभी ने कान्फ्रैंस की कार्रवाई के दौरान चेयरपर्सन और विचार- के तौर पर सेवा निभाई। इस भाषण को अलग- अलग क्षेत्रों पर कुल दस तकनीकि सैशन में बांटा गया था, जिस दौरान सौ से अधिक विदवतापूर्ण पेपर पेश किए गए, जिसमें समकालीन कानूनी चुनौतियों के लिए सैद्धांतिक, विश्लेषणात्मक और अनुभवी पहुंच की एक अमीर किस्म शामिल थी।

इस राष्ट्रीय कॉन्फ्रैंस ने कानूनी शिक्षा और खोज के एक प्रमुख संस्था के तौर पर पंजाब की इस लॉ यूनिवर्सिटी की भूमिका की पुष्टि की, जो भारत में सूचित बहस को पोषण देने और संवैधानिक और सामाजिक- कानूनी विचारों की सरहदों को आगे बढ़ाने के लिए वचनबद्ध है।

इस मौके सीनियर फैकल्टी मैंबर, प्रशासन के सीनियर मैंबर भी मौजूद थे। पटियाला बार एसोसिएशन के लम्बे समय प्रधान रहे एडवोकेट बलबीर सिंह बलिंग ने भी विशेष तौर पर शिरकत की।

सैमीनार में रिसर्च पेपर पढ़ने वाले लॉ के विद्वान कॉन्फ्रैंस के उद्घाटनी सैशन के बाद सुप्रीम कोर्ट और पंजाब एंड हरियाणा हाईकोर्ट के जजों के साथ यादगारी फोटो करवाते हुए। (सुखविन्द्र)

कॉन्फ्रैंस के दौरान आर.जी.एन.एल. यू. के प्रोफैसर की तरफ से लिखी गई किताब रिलीज करते हुए सुप्रीम कोर्ट और पंजाब एंड हरियाणा हाईकोर्ट के जस्टिस साहिबान, साथ हैं वाइस चांसलर एस. जयशंकर और सुप्रीम कोर्ट के सीनियर वकील एडवोकेट आदिश अग्रवाल। (सुखविन्द्र)

Dainik Bhaskar

सर्वोच्च न्यायालय की 75वीं वर्षगांठ पर राजीव गांधी लॉ यूनि. में राष्ट्रीय सम्मेलन

'कानूनी विरासत का अध्ययन करने पर बल दें'

भास्कर न्यूज | पटियाला

राजीव गांधी राष्ट्रीय लॉ यूनिवर्सिटी में सर्वोच्च न्यायालय की ऐतिहासिक 75वीं वर्षगांठ के अवसर पर राष्ट्रीय सम्मेलन का आयोजन किया गया। शनिवार को यूनिवर्सिटी में दो दिवसीय सम्मेलन का उद्घाटन करते हुए सर्वोच्च न्यायालय के न्यायाधीश न्यायमूर्ति पंकज मिथल ने पर्यावरण, न्यायशास्त्र और न्यायिक प्रक्रियाओं को सुव्यवस्थित करने और उन तक जनता की पहुंच को सुगम बनाने के महत्व पर प्रकाश डाला। उन्होंने कहा कि न्यायालय को यह सुनिश्चित करना चाहिए कि मध्यस्थता के तरीके और विवाद समाधान कुशल, न्यायसंगत और आधुनिक चुनौतियों के प्रति उत्तरदायी हों। न्यायमूर्ति मिथल ने हमारी कानूनी विरासत का गहराई से अध्ययन करने के महत्व पर बल दिया, ताकि यह समझा जा सके कि वर्तमान संविधान अपनी भाषा से परे भी किस प्रकार नैतिक मूल्यों से प्रेरणा लेता है। में अपना संक्षिप्त संबोधन देते हुए सर्वोच्च न्यायालय के न्यायाधीश न्यायमूर्ति ऑगस्टीन जॉर्ज मसीह ने इस बात पर जोर दिया कि वर्तमान तेजी से बदलते युग में कानूनी सिद्धांतों का भारतीयकरण अत्यंत महत्वपूर्ण है। मध्यस्थता, कानून की उभरती हुई बारीकियां और प्रासंगिक व्याख्या को भारत की विशिष्ट आवश्यकताओं के अनुरूप बनाया जाना चाहिए। पंजाब एवं हरियाणा उच्च न्यायालय की न्यायाधीश न्यायमूर्ति लिसा गिल ने आशा की किरण के रूप में सर्वोच्च न्यायालय की भूमिका पर प्रकाश डाला। राजीव गांधी राष्ट्रीय लॉ यूनिवर्सिटी के कुलपति प्रो. (डॉ.) जय एस सिंह ने अतिथियों का स्वागत किया और भारत के संविधान की 75वीं वर्षगांठ के उपलक्ष्य में इस सम्मेलन को मनाने के महत्व को समझाया।

राजीव गांधी यूनिवर्सिटी में आयोजित सम्मेलन में आए मेहमानों का स्वागत करते कुलपति प्रो. जय एस सिंह।

Dainik Svera

सुप्रीम कोर्ट, हाईकोर्ट के जजों समेत सीनियर वकीलों और कानून माहिरों ने की शिकरत

राजीव गांधी नैशनल यूनिवर्सिटी ऑफ लॉ में दो दिवसीय राष्ट्रीय कांफ्रैंस

सवेरा न्यूज/धीर

पटियाला, 26 अप्रैल : राजीव गांधी नैशनल यूनिवर्सिटी आफ लॉ, पंजाब ने भारत की सुप्रीम कोर्ट की ऐतिहासिक 75वीं वर्षगांठ को याद करते हुए एक यादगारी राष्ट्रीय कांफ्रैंस करवाई। आज यूनिवर्सिटी में इस दो-दिवसीय कांफ्रैंस का उद्घाटन करते सुप्रीम कोर्ट के जज, जस्टिस पंकज मिथल ने वातावरण न्याय-शास्त्र और न्यायिक प्रक्रियाएं को सुचारू बनाकर इन तक जनतक पहुंच को आसान बनाने की महत्ता पर रोशनी डाली। उन्होंने कहा कि अदालत को सालसी ढंगों को यकीनी बनाने के लिए अनुकूल होना चाहिए और विवादों के हल कुशल, बराबर और आधुनिक चुनौतियों प्रति जवाबदेह बनते हुए करने चाहिएं।

नैशनल यूनिवर्सिटी आफ लॉ में करवाई गई दो दिवसीय राष्ट्रीय कांफ्रेंस में पहुंचे सदस्य।

जस्टिस मिथल ने हमारी कानूनी विरासत को गहराई के साथ जानने की महत्ता पर जोर दिया, जिससे यह समझा जा सके कि मौजूदा संविधान अपनी भाषा से परे जाकर भी नैतिक भंडार से कैसे ग्रहण करता है। उन्होंने कहा कि भारतीय सभ्याचार में न्याय की धारणा हालिया विकास नहीं है। जस्टिस मिथल ने वेदों, महाभारत और भागवत गीता के हवाले के साथ कहा कि समकालीन न्याय-शास्त्र की भाषा के उभरने से बहुत पहले, उप-महाद्वीप ने न्याय, जिम्मेदारी, नैतिकता और सरकार पर केंद्रित एक अमीर नैतिक शब्दकोष पैदा किया था। कांफ्रैंस में अपना संक्षिप्त भाषण देते सुप्रीम कोर्ट के जज, जस्टिस आगस्टीन जॉर्ज ईसा मसीह ने कहा कि मौजूदा तेजी के साथ बदलते युग में, कानूनी सिद्धांतों का भारतीकरन सबसे महत्वपूर्ण है। सालसी, कानून की विकसित हो रही बारीकियां, और प्रसंगिक व्याख्या भारत की विलक्षण जरूरतों के अनुसार होनी चाहिए।

पंजाब और हरियाणा हाईकोर्ट के जज जस्टिस लीजा गिल ने सुप्रीम कोर्ट की भूमिका को उम्मीद की किरण के तौर पर मशहूर किया कि कैसे विशाखा केस दिशा-निर्देशों जैसे अदालत के ऐतिहासिक फैसलों ने सामाजिक ढांचे को बदल दिया है। पंजाब और हरियाणा हाईकोर्ट के जज जस्टिस दीपक सिब्बल ने केशवनन्द भारतीय के फैसले के ऐतिहासिक हवालों के साथ सुप्रीम कोर्ट की भूमिका को प्रगतिशील न्याय शास्त्र के एक दिग्गज, अगुआ व्याख्या के तौर पर मशहूर किया।

राजीव गांधी नैशनल यूनिवर्सिटी आफ लॉ के वाइस चांसलर प्रो. (डा.) जय एस. सिंह ने मेहमानों का स्वागत किया और भारत के संविधान के 75 सालों की याद में इस कान्फ़्रेंस को मनाने की महत्ता बारे बताया। इस मौके पर सीनियर फैकल्टी मैंबर, प्रशासन के सीनियर मैंबर भी मौजूद थे।

Dainik Jagran

आम लोगों के लिए न्यायिक प्रक्रियाओं का सरलीकरण बेहद जरूरी : जस्टिस मित्थल

यूनिवर्सिटी आफ ला में सुप्रीम कोर्ट के 75 वर्ष पूरे होने पर राष्ट्रीय सम्मेलन शुरू

जागरण संवाददाता. पटियाला : राजीव गांधी नेशनल यूनिवर्सिटी आफ ला (आरजीएनयूएल) ने 26-27 अप्रैल 2025 को सुप्रीम कोर्ट आफ इंडिया के 75 वर्ष पूरे होने के उपलक्ष्य में दो दिवसीय राष्ट्रीय सम्मेलन का भव्य आयोजन किया। सम्मेलन का उद्घाटन सुप्रीम कोर्ट के जस्टिस पंकज मित्थल ने किया। इस दौरान उन्होंने पर्यावरणीय न्यायशास्त्र और न्यायिक प्रक्रियाओं के सरलीकरण पर बल दिया। इन पहलुओं को सुदृढ़ करना आम जनता की न्याय तक पहुंच को सुगम बनाने के लिए आवश्यक है। जस्टिस मित्थल ने हमारे संविधान के नैतिक स्रोतों पर प्रकाश डालते हुए वेदों, महाभारत और भगवद् गीता का संदर्भ दिया और भारतीय संस्कृति एवं सभ्यता की प्राचीन न्याय अवधारणाओं को आधुनिक न्याय व्यवस्था से जोड़ने का प्रयास किया।

सुप्रीम कोर्ट के जस्टिस आगस्टिन जार्ज मसीह ने जोर दिया कि बदलते युग में भारतीय संदर्भों के अनुसार कानून का भारतीयकरण अत्यंत आवश्यक है। उन्होंने संविधान को भारतीय समाज की शासन व्यवस्था का आधार स्तंभ बताते हुए सुप्रीम कोर्ट की

दो दिवसीय राष्ट्रीय सम्मेलन दौरान सुप्रीम कोर्ट के जस्टिस पंकज मित्थल, जस्टिस आगस्टिन जार्ज मसीह, पंजाब एवं हरियाणा हाई कोर्ट के जस्टिस लीसा गिल, जस्टिस दीपक सिब्बल, वीसी डा जय एस सिंह व गणमान्य • सौ. आरजीएनयूएल

भूमिका को रेखांकित किया। पंजाब एवं हरियाणा हाई कोर्ट के जस्टिस लीसा गिल ने सुप्रीम कोर्ट द्वारा दिए गए ऐतिहासिक फैसलों, जैसे विशाखा दिशानिर्देशों का उल्लेख करते हुए कहा कि सुप्रीम कोर्ट सामाजिक बदलावों का मार्गदर्शक बना है। उन्होंने छात्रों को पैरा-लीगल के रूप में न्याय को जमीनी स्तर तक पहुंचाने के लिए प्रोत्साहित किया। पंजाब एवं हरियाणा हाई कोर्ट के जस्टिस दीपक सिब्बल ने केसवानंद भारती निर्णय जैसे ऐतिहासिक मामलों का उल्लेख करते हुए सुप्रीम कोर्ट के प्रगतिशील न्यायशास्त्र में योगदान को उजागर किया।

वरिष्ठ अधिवक्ता आदिश अग्रवाला ने सुप्रीम कोर्ट, कार्यपालिका और विधायिका के बीच पारस्परिक विश्वास और संविधान द्वारा निर्धारित सीमाओं के सम्मान पर बल दिया। आरजीएनयूएल के कुलपति प्रो. (डा.) जय एस सिंह ने सभी गणमान्य अतिथियों का स्वागत करते हुए सुप्रीम कोर्ट की 75वीं वर्षगांठ मनाने के महत्व पर प्रकाश डाला। उन्होंने आरजीएनयूएल की संवैधानिक एवं सामाजिक-वैधानिक अध्ययन में उत्कृष्टता की प्रतिबद्धता को दोहराया। इस अवसर पर आयोजित सम्मेलन में देशभर के न्यायिक दिग्गज, शिक्षाविद, वरिष्ठ अधिवक्ता और विद्वान शामिल हुए। सम्मेलन के दौरान संवैधानिक व्याख्या, बौद्धिक संपदा कानून, डिजिटल न्याय, लैंगिक और प्रजनन अधिकार, पुनर्स्थापनात्मक न्यायशास्त्र, एल्गोरिदमिक उत्तरदायित्व और उपभोक्ता एवं प्रतिस्पर्धा कानून जैसे विविध विषयों पर गंभीर विचार-विमर्श हुआ।

सम्मेलन के दौरान सुप्रीम कोर्ट की महिलाओं, बच्चों, एलजीबीटीक्यूआईए समुदाय, श्रमिकों और अन्य वंचित वर्गों के अधिकारों की रक्षा और संवर्द्धन में महत्वपूर्ण भूमिका पर भी विशेष बल दिया गया। इस राष्ट्रीय सम्मेलन में देश भर से आए 30 से अधिक प्रतिष्ठित विशेषज्ञों कुलपति, डीन, वरिष्ठ अधिवक्ताओं और प्रतिष्ठित प्रोफेसरों ने विभिन्न तकनीकी सत्रों की अध्यक्षता और विचार विमर्श में भाग लिया। तकनीकी सत्रों में 100 से अधिक विद्वानों ने अपने शोध पत्र प्रस्तुत किए। इस दौरान कई अधिकारी व गणमान्य मौजूद रहे।

Charhdikala

ਚੜ੍ਹਦੀਕਲਾ
epaper.charhdikala.com
27 Apr 2025 - Page 21

ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ 75 ਸਾਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਲਾਅ ਵਿਖੇ ਦੋ ਰੋਜ਼ਾ ਕੌਮੀ ਕਾਨਫਰੰਸ

☛ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ, ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਸਮੇਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲਾਂ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਹਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਿਰਕਤ

ਪਟਿਆਲਾ, 26 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਰੁਪਾਣਾ) : ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਲਾਅ, ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ 75ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਯਾਦਗਾਰੀ ਕੌਮੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਾਰਵਾਈ। ਅੱਜ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਇਸ ਦੋ-ਰੋਜ਼ਾ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ, ਜਸਟਿਸ ਪੰਕਜ ਮਿਥਲ ਨੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਬਣਾਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਜਨਤਕ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਢੰਗਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਕੁਸ਼ਲ, ਬਰਾਬਰ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਦੇ ਹੋਏ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਜਸਟਿਸ ਮਿਥਲ ਨੇ ਸਾਡੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜਾਣਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਜਾ ਕੇ ਵੀ ਨੈਤਿਕ ਭੰਡਾਰ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਹਾਲੀਆ ਵਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਸਟਿਸ ਮਿੱਥਲ ਨੇ ਵੇਦਾਂ, ਮਹਾਂਭਾਰਤ ਅਤੇ ਭਾਗਵਤ ਗੀਤਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮਕਾਲੀ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਉਭਰਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਪ-ਮਹਾਂਦੀਪ ਨੇ ਨਿਆਂ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ, ਨੈਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਇੱਕ ਅਮੀਰ ਨੈਤਿਕ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮਕਾਲੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਆਪਸ 'ਚ ਜੋੜਦਿਆਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਕਾਨਫਰੰਸ 'ਚ ਆਪਣਾ ਸੰਖੇਪ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੰਦਿਆਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ, ਜਸਟਿਸ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਦਲਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਭਾਰਤੀਕਰਨ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਜਸਟਿਸ ਦੀਪਕ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਕੇਸ਼ਵਨੰਦ ਭਾਰਤੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਇੱਕ ਦਿੱਗਜ, ਮੋਹਰੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਜੋਂ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ। ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਆਦਿਸ਼ ਅਗਰਵਾਲਾ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਲਾਅ ਦੇ ਵਾਇਸ ਚਾਂਸਲਰ ਪ੍ਰੋ. (ਡਾ.) ਜੈ ਐਸ. ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ।

ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ 30-35 ਅਣਪਛਾਤਿਆਂ